

Aan de voorzitter van de Vaste Kamercommissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. mevrouw A.G. Wolbert
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Utrecht, 15 mei 2013

Kenmerk: UB.2013.59.RdB-CvH

Betreft: AO Pesten 28 mei 2013

Geachte mevrouw Wolbert,

Op 28 mei 2013 spreekt u in commissieverband met staatssecretaris Dekker over het 'plan van aanpak tegen pesten in het onderwijs'. Graag brengen de PO-Raad en de VO-raad in aanloop naar dit debat het volgende onder uw aandacht.

Een veilige leer- en leefomgeving op scholen is belangrijk zodat leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Scholen spannen zich dagelijks in om die omgeving te realiseren. De VO-raad en PO-Raad delen de oproep van de staatssecretaris en de kinderombudsman aan leerlingen, leraren, schoolleiders, ouders, maatschappelijke organisaties rondom scholen (zoals welzijn- en sportverenigingen) en overheid om dit gedrag aan te pakken en zoveel mogelijk te voorkomen. De VO-raad werkt reeds samen met LAKS en ouderorganisaties aan een gezamenlijke aanpak tegen pesten.

Schoolspecifieke situatie

De sectorraden zijn blij dat in het plan van aanpak tegen pesten is gekozen voor een preventieve, schoolbrede en integrale aanpak en dat de effectiviteit van anti-pestprogramma's onderzocht wordt, zodat scholen niet langer geconfronteerd worden met een wildgroei aan niet werkzame anti-pestprogramma's. De sectorraden pleiten er echter wel voor dat de overheid geen programma aan scholen gaat voorschrijven. Scholen moeten zelf een keuze kunnen maken voor een aanpak die het beste aansluit bij hun specifieke situatie en past binnen het integrale veiligheidsbeleid van de school. De overheid moet gaan over het 'wat' en aan de sector het 'hoe' overlaten, zoals de commissie Dijsselbloem in 2008 al stelde. Ook willen de sectorraden graag met de staatssecretaris afspraken maken om leraren beter toe te rusten in het voorkomen, signaleren en aanpakken van pesten, inclusief cyberpesten. Van belang is in ieder geval dat in programma's of aanpakken tegen pesten is opgenomen hoe leraren geprofessionaliseerd worden om deze programma's of aanpakken goed te kunnen gebruiken.

Rol van de Inspectie

De sectorraden vinden het voorstel in het plan voor een grotere rol van de Inspectie bij de monitoring echter ongewenst. Voorgesteld wordt de inspectie gedetailleerder te laten monitoren dan nu is opgenomen in het wetsvoorstel incidentenregistratie en dat wetsvoorstel in te trekken. Uiteraard zijn we blij dat de verplichte bureaucratische incidentenregistratie

van tafel gaat. Er zijn echter geen extra interventiemogelijkheden vanuit de overheid naar scholen toe nodig. Scholen nemen al hun verantwoordelijkheid voor een veilig sociaal klimaat en zijn daar ook via Vensters transparant over. Scholen hebben al conform artikel 3 van de Arboret veiligheidsbeleid. Daarnaast is via aanvullende cao-afspraken geregeld dat alle scholen een veiligheidsplan met daarin een pestprotocol moeten hebben. Ook registreren scholen zelf al incidenten ten behoeve van de verbetering van hun eigen beleid en om inzicht te krijgen in sociale veiligheid op de eigen school.

De sectorraden hebben altijd benadrukt dat het daarbij dan heel belangrijk is dat scholen dit vrijwillig doen en dat de sectoren dit zelf doen. Juist bij sociale veiligheid en dus ook bij pesten is het van groot belang dat scholen eigenaar zijn van de gegevens, gezien de kwetsbaarheid en privacygevoeligheid van de gegevens. Laat de inspectie controleren of scholen bewezen effectieve programma's gebruiken en of scholen de effectiviteit van die programma's via tevredenheidsonderzoeken toetsen, maar het is niet aan de inspectie om scholen normatief te beoordelen op de registratie van incidenten en de mate van tevredenheid van leerlingen en ouders met de aanpak van pesten. Het is de verantwoordelijkheid van de scholen om op basis van deze gegevens het sociaal veiligheidsbeleid indien nodig aan te passen.

Vensters VO en Vensters PO

De sectorraden willen als sector de verantwoordelijkheid om pesten aan te pakken en te voorkomen nog nadrukkelijker oppakken door de eigen indicator "*Schoolklimaat en veiligheid*" in Vensters VO en Vensters PO op het gebied van de aanpak en preventie van pesten aan te scherpen. Het voordeel van Vensters is dat ook aan ouders een toegankelijk overzicht geboden wordt wat een school doet op gebied van veiligheid en sociaal klimaat. Met deze indicator kan een school in het VO nu al laten zien welk beleid gevoerd wordt op het voorkomen en oplossen van incidenten. Scholen kunnen via ja/nee en een toelichting over het 'hoe' aangeven of een incidentenregistratie wordt bijgehouden, of er veiligheidsbeleid is uitgewerkt gericht op preventie en aanpak van incidenten, of een veiligheidscoördinator en een (externe) vertrouwenspersoon voor ouders en leerlingen is aangesteld, of het thema veiligheid is opgenomen in het leerstofaanbod, of de veiligheidsbeleving bij leerlingen en personeel gepeild wordt en of het personeel geschoold wordt op veiligheidsgebied. Voor Vensters PO worden momenteel de definities voor alle indicatoren uitgewerkt waaronder ook de indicator schoolklimaat en veiligheid.

Aanvullend op deze indicator biedt Vensters VO via de indicator 'tevredenheid ouders', 'tevredenheid leerlingen' en 'schoolplan' nog meer informatie over het sociale klimaat en de veiligheid op scholen.

Als extra aanvulling op deze gegevens willen de sectorraden samen met PO- en VO-scholen, OCW (directies PO en VO) en de Inspectie in 2013 het proces starten om specifiek voor de preventie en aanpak van pesten de aard van aanscherping van de huidige indicator te bepalen, zodat deze in 2014 operationeel kan zijn in Vensters VO en Vensters PO. Gezien het plan van aanpak is in ieder geval de aanscherping gewenst dat een school kan aangeven welk effectief bewezen programma tegen pesten gebruikt wordt.

Kortom

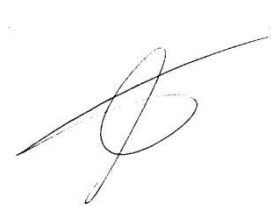
Pesten wordt niet voorkomen door een wet. Wij vragen de Tweede Kamer dan ook om de sectoren primair onderwijs en voortgezet onderwijs de verantwoordelijkheid te laten nemen om via Vensters VO en Vensters PO te laten zien hoe ze pesten aanpakken. Tenslotte benadrukken wij dat het voor het vergroten van draagvlak in het onderwijsveld voor het plan van aanpak essentieel is om de sectororganisaties nauw te betrekken bij de activiteiten die door de overheid worden ingezet. Alleen in samenspraak met het onderwijsveld kan ervoor gezorgd worden dat pesten wordt aangepakt en voorkomen!

Wij pleiten dus voor:

- Vrijheid voor scholen om een effectieve pestaanpak te kiezen, passend bij de specifieke situatie en het integrale veiligheidsbeleid van de school.
- Verantwoordelijkheid bij scholen voor verantwoording aanpak en preventie pesten middels aanscherpen indicator 'Schoolklimaat en veiligheid' in Vensters VO en Vensters PO.
- Geen normatieve beoordeling door inspectie op incidentenregistratie en mate van tevredenheid van ouders en leerlingen met gekozen pestaanpak.
- Betrokkenheid van het onderwijsveld bij activiteiten die door de overheid worden ingezet.

Wij hopen dat u bij de bespreking met Staatssecretaris Dekker bovenstaande argumenten en ervaringen uit de dagelijkse schoolpraktijk meeneemt.

Met vriendelijke groet,

Sjoerd Slagter

Voorzitter VO-raad

Drs. Rinda den Besten

Voorzitter PO-Raad